

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล *

FACTORS RELATING INTERNET-MEDIATED WORKING LEVEL
OF THAI MILLENNIAL LABOURS

ปัทภาน พลมาตย์ และ ดุษฎี อายุวัฒน์ (Corresponding Author)

Patiphan Pholmat and Dusadee Ayuwat (Corresponding Author)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Faculty of Humanities and Social Sciences, Khon Kaen University

Email: ppatiphan@kkumail.com and dusayu@kku.ac.th

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยแบบวิจัยภาคตัดขวาง กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่มีงานทำ อายุระหว่าง 19-39 ปี (เกิดในปี 2524-2544) จำนวน 9,247 คน จากชุดข้อมูลระดับย่อยของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ เมื่อตุลาคม-ธันวาคม 2563 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา และสถิติ Chi-square เพื่อทดสอบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล ผลการวิจัยพบว่า แรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลส่วนใหญ่ มีระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 72.8 และไม่มีการทำงานผ่านอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 13.5 โดยระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตระดับสูงพบในด้านการปฏิบัติงานพื้นฐานและด้านการเข้าถึงข้อมูลร้อยละ 47.4 และ 52.5 ตามลำดับ ส่วนระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตระดับต่ำพบในด้านการสร้างสรรค์เนื้อหา และด้านการสร้างเครือข่ายทางสังคม ร้อยละ 49.3 และ 60.2 ตามลำดับ ทั้งนี้พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด เขตที่อยู่อาศัย สภาพภาพการทำงาน และระดับการใช้อุปกรณ์เพื่อการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต

คำสำคัญ: การทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต; ทักษะทางดิจิทัล; แรงงานวัยมิลเลนเนียล

ABSTRACT

The research aims are to investigate the internet-mediated working level of Thai Millennial labours and factors associated to the internet-mediated working level of Thai Millennial labours. The research employed quantitative research methods with a cross-sectional research design. The sample group comprised of 9,247 employed adults aged between 19-39 years (born in 1981-2001) from the micro data set of National Statistical Office. The data was gathering utilizing an interview form during October-December 2020. The data was analyzed using descriptive statistics and Chi-square test to determine the factors

* Received December 21, 2022; Revised February 21, 2024; Accepted March 14, 2024

associated to the internet-mediated working level of Thai Millennial labours. According to the findings of the study, 72.8 percent of Thai Millennial labours have a high level of internet-mediated work and 13.5 percent do not perform any level of internet-mediated work. Basic operations and information access were found to have a high level of internet-mediated working at 47.4 percent and 52.5 percent, respectively. Meanwhile, content creation and social network construction had slight levels of internet-mediated working, at 49.3 percent and 60.2 percent, respectively. It was also found that factors associated to the level of internet-mediated working of Thai Millennial labours statistically significant at the 0.01 level, consisting of gender, age, education level, residential area, employment status and the level of use of devices to access the internet.

Keywords; Internet-mediated Working; Digital Skills; Millennial Labours

บทนำ

มิลเลนเนียล (Millennial) เป็นคำที่ใช้นิยามช่วงวัยของประชากรที่เกิดในปี 1981-2001 หรือมีอายุ 19-39 ปี จากการสำรวจของศูนย์วิจัยสหรัฐอเมริกา Pew Research (Dimock, 2019; Howe & Strauss, 1991) ซึ่งพบว่ามีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 27.21 ของประชากรอเมริกันทั้งหมด เช่นเดียวกับผลสำรวจสำมะโนประชากรไทยของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2553) พบว่า เกือบ 1 ใน 3 ของประชากรไทยเป็นวัยมิลเลนเนียล ร้อยละ 30.91 ประชากรกลุ่มนี้ เป็นกลุ่มคนที่เติบโตมาในยุคที่มีการพัฒนาการสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ส่งผลให้มีโอกาสเรียนรู้เทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่และได้ฝึกฝนทักษะทางดิจิทัล ดังจะเห็นได้จากผลสำรวจพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (2563) พบว่า ประชากรไทยวัยมิลเลนเนียลมีการใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุด โดยเฉลี่ย 12.26 ชั่วโมงต่อวัน และมีการรู้ดิจิทัล (Digital Literacy) มีคะแนนค่อนข้างสูงคือ 76.2 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับประชากรวัย Baby Boomer มีคะแนนต่ำที่สุด คือ 71.6 จากคะแนนเต็ม 100 คะแนน (สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) อาจกล่าวได้ว่า ประชากรวัยมิลเลนเนียลเป็นผู้ที่สามารถปรับตัวเท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีการสื่อสารและสร้างโอกาสให้ตัวเองผ่านการทำงานในตลาดงานดิจิทัล ดังผลสำรวจภาวะการทำงานของประชากรไทย พ.ศ. 2563 พบว่า แรงงานไทยร้อยละ 40.3 อยู่ในช่วงวัยมิลเลนเนียล และมีแรงงานกว่า 473,000 คน หรือร้อยละ 1.25 ทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2563ข) ซึ่งชี้ให้เห็นว่านอกจากคนวัยมิลเลนเนียลจะมีความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ตในชีวิตประจำวันแล้ว ยังสามารถประยุกต์ใช้ในการทำงานสร้างอาชีพให้กับตนเองได้อีกด้วย

อย่างไรก็ตาม การทำงานที่มีทักษะดิจิทัลกลายเป็นมาตรฐานการทำงานแบบใหม่ที่ส่งผลให้แรงงานในประเทศภูมิภาคอาเซียนที่ไม่มีทักษะทางดิจิทัลราว 1 ล้านคน หรือร้อยละ 56.0 ต้องเผชิญกับการเลิกจ้างงานและการทดแทนด้วยเทคโนโลยีการทำงานอัตโนมัติและผู้มีทักษะการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต (Chang & Huynh, 2016) ปัจจัยสำคัญที่ทำให้แรงงานพัฒนาตนเองด้านทักษะการทำงานดิจิทัล คือ การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตในครัวเรือนและการมีอุปกรณ์เพื่อการใช้งานดิจิทัลที่หลากหลาย (van Dijk, 2020) ซึ่งในประเทศไทยยังคงมีความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัลปรากฏให้เห็นดังรายงานตัวชี้วัดด้านการเข้าถึงดิจิทัลของ สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2565) พบว่า ร้อยละ 6.6 ของประชากรไทยยังไม่สามารถเข้าถึงการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต ทำให้รัฐบาลไทยเล็งเห็นปัญหาดังกล่าว และมีนโยบาย Thailand 4.0

เพื่อการพัฒนาแรงงาน 4.0 ให้มีทักษะการทำงานดิจิทัลและสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้อย่างทั่วถึง (กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา, 2559; สำนักโฆษก สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2560) ดังนั้น การเปลี่ยนผ่านของนโยบายดังกล่าว น่าจะทำให้แรงงานได้ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงแบบแผนการทำงานในระบบเศรษฐกิจดิจิทัลใหม่ไประยะหนึ่งแล้ว จึงสมควรจะต้องทำความเข้าใจกับสถานการณ์การทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต เพราะอาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมความเป็นอยู่ของแรงงานไทย

จากปรากฏการณ์ข้างต้น ทำให้แรงงานวัยมิลเลนเนียลที่มีข้อได้เปรียบในการสร้างรายได้และยกระดับการเติบโตในอาชีพของตนเองจากการมีทักษะการทำงานผ่านอินเทอร์เน็ต ในขณะที่แรงงานบางกลุ่มกลับต้องเผชิญกับวิกฤตของการเปลี่ยนฉับพลันทางดิจิทัลอันเนื่องมาจากการขาดทักษะดังกล่าว ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล เพื่อทำความเข้าใจสถานภาพการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานโยบายส่งเสริมการยกระดับทักษะการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลให้เกิดความเท่าเทียมกันในระบบเศรษฐกิจดิจิทัล รวมถึงเป็นการขยายองค์ความรู้ทางสังคมวิทยาดิจิทัลในการทำความเข้าใจแนวคิดทักษะการทำงานดิจิทัลของแรงงานไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย โดยทบทวนแนวคิดการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต (Internet-mediated Working) ซึ่งหมายถึง การทำงานที่ต้องอาศัยสื่ออินเทอร์เน็ตในการผลิตชิ้นงานในรูปของข้อมูลดิจิทัล แบ่งเป็น 4 แบบแผน ได้แก่ การปฏิบัติงานพื้นฐาน การเข้าถึงข้อมูล การสร้างสรรค์เนื้อหา และการสร้างเครือข่ายทางสังคม (Fuchs & Sevignani, 2013; Grošelj et al., 2021; van Deursen & van Dijk, 2011) ซึ่งผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นตัวแปรตามในการวิจัย และแนวคิดประชากรวัยมิลเลนเนียล (Millennials) หมายถึง บุคคลที่เกิดในปี ค.ศ.1981-2001 และมีความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบเมื่อบุคคลเป็นแรงงานในระบบเศรษฐกิจดิจิทัล ทั้งนี้ความสามารถดังกล่าวขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านคุณลักษณะทางประชากร (Grošelj et al., 2021; Ragnedda, Ruiu, & Addeo, 2020; van Deursen, van Dijk, & ten Klooster, 2015) ซึ่งผู้วิจัยนำมากำหนดตัวแปรเพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และ เขตที่อยู่อาศัย ส่วนด้านลักษณะการทำงาน พบว่า แรงงานมีสถานภาพการทำงานและแบบแผนการทำงานแตกต่างกัน เช่น เจ้าของธุรกิจส่วนตัว ลูกจ้างรัฐและรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น และอาจส่งผลให้ระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตมีความแตกต่างกัน (รัตติยา ภูละออ ศุภศิษฏ์ ทวีแจ่มทรัพย์ และอรรคณัฐ วันทนะสมบัติ, 2565; เรวัต แสงสุริยงค์, 2562) ผู้วิจัยนำมากำหนดตัวแปรสถานภาพการทำงาน และด้านการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของแรงงานวัยมิลเลนเนียล (van Deursen & van Dijk, 2011) ผู้วิจัยนำมากำหนดตัวแปรระดับการใช้อุปกรณ์เพื่อการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต ดังนั้นในการวิจัยนี้ จึงกำหนดตัวแปรอิสระประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด เขตที่อยู่อาศัย และระดับการใช้อุปกรณ์เพื่อการเข้าถึง

อินเทอร์เน็ต และตัวแปรตาม คือ ระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต ทำให้สามารถกำหนดสมมติฐานการวิจัยได้ว่า ตัวแปรอิสระแต่ละตัวดังกล่าว น่าจะมีความสัมพันธ์กับระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต

สำหรับระเบียบวิธีวิจัย การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology) ด้วยแบบวิจัยแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional Design) เพื่อศึกษาระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล โดยใช้ข้อมูลระดับย่อย (Micro Data) ของสำนักงานสถิติแห่งชาติจากโครงการสำรวจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2563 ทั้งนี้ ข้อมูลระดับย่อยหรือข้อมูลทุติยภูมิรายบุคคล เป็นข้อมูลที่สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2563ก) ได้เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างในถิ่นที่เป็นภูมิลำเนาในช่วงไตรมาส 4 ระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม พ.ศ. 2563 ด้วยแบบสัมภาษณ์ โดยมีประชากรในการวิจัย คือ ผู้มีประสบการณ์การใช้งานอินเทอร์เน็ตในระหว่าง 3 เดือนก่อนวันสัมภาษณ์ จำนวน 220,351 คน และกำหนดการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ประกอบด้วยช่วงชั้น (Stratum) ตามลักษณะที่อยู่อาศัยของประชากร ได้แก่ ช่วงชั้นภูมิภาค ช่วงชั้นจังหวัด และช่วงชั้นเขตการปกครอง ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยกลุ่มตัวอย่างต้องเป็นผู้ที่มีงานทำ อายุตั้งแต่ 19-39 ปี (เกิดในปี พ.ศ.2524-2544) และให้ข้อมูลการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตในครัวเรือน ทั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เมืองและชนบท ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 9,247 คน

ผู้วิจัยได้กำหนดการวัดระดับตัวแปร คือ ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย เพศ มีการวัดระดับตัวแปรแบบมาตรนามบัญญัติ (Nominal Scale) อายุ มีการวัดระดับตัวแปรแบบมาตราอัตราส่วน (Ratio Scale) ระดับการศึกษาสูงสุด มีการวัดระดับตัวแปรแบบมาตราอันดับ (Ordinal Scale) เขตที่อยู่อาศัย มีการวัดระดับตัวแปรแบบมาตรนามบัญญัติ สถานภาพการทำงาน มีการวัดระดับตัวแปรแบบมาตรนามบัญญัติ และระดับการใช้อุปกรณ์เพื่อการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต พิจารณาจากการครอบครองอุปกรณ์ที่หลากหลายเพื่อใช้เข้าถึงอินเทอร์เน็ต มีการวัดระดับตัวแปรแบบมาตราอันดับ สำหรับตัวแปรตาม คือ ระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติงานพื้นฐาน ด้านการเข้าถึงข้อมูล ด้านการสร้างสรรค์เนื้อหา และด้านการสร้างเครือข่ายทางสังคม ซึ่งมีการวัดระดับตัวแปรแบบมาตราอันดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนาสำหรับการวิเคราะห์ตัวแปรเดียว (Univariate Analysis) เพื่อให้เห็นการกระจายของข้อมูลพร้อมทั้งอธิบายคุณลักษณะของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล และในการวิเคราะห์สองตัวแปร (Bivariate Analysis) ที่มีการวัดระดับแบบมาตรนามบัญญัติและมาตราอันดับ ด้วยสถิติไคสแควร์ (Chi-square) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลภาพรวม โดยพิจารณาระดับความสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์การจร (Contingency Coefficient: CC.) นำเสนอผลการวิจัยด้วยการบรรยายประกอบตาราง

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยประกอบด้วย 3 ประเด็น คือ คุณลักษณะของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล ระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล มีรายละเอียดดังนี้

1. **คุณลักษณะของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล** พบว่า แรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลส่วนใหญ่เป็นชาย ร้อยละ 61.8 มีอายุอยู่ในช่วง 35-39 ปี ร้อยละ 41.8 (อายุเฉลี่ย 32.4 ปี) และส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายและประกาศนียบัตรวิชาชีพ ร้อยละ 25.4 นอกจากนี้พบว่า แรงงานไทยวัยมิล

เลนเนี่ยลส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตเมือง ร้อยละ 63.7 มีสถานภาพการทำงานเป็นลูกจ้างเอกชน ร้อยละ 51.4 และเป็นที่น่าสังเกตว่า เกือบ 1 ใน 3 ของแรงงานมีสถานภาพการทำงานเป็นนายจ้างและเจ้าของธุรกิจ ร้อยละ 33.2 รวมถึงแรงงานส่วนใหญ่มีการใช้อุปกรณ์เพื่อการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต เพียง 1-3 ประเภท ร้อยละ 95.1 ซึ่งอยู่ในระดับต่ำ

2. ระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล พบว่า แรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลส่วนใหญ่ มีระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 72.8 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตที่แรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลมีอยู่ในระดับสูง ได้แก่ ด้านการปฏิบัติงานพื้นฐาน และด้านการเข้าถึงข้อมูล ร้อยละ 47.4 และ 52.5 ตามลำดับ เป็นที่น่าสังเกตว่า แรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลส่วนใหญ่ ไม่มีระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตด้านการสร้างสรรค์เนื้อหาเป็นสัดส่วนมากที่สุด ร้อยละ 45.7 และมีระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตด้านการสร้างเครือข่ายทางสังคมระดับต่ำเป็นสัดส่วนมากที่สุด คือ ร้อยละ 60.2 (ตารางที่ 1) ทั้งนี้ในด้านการปฏิบัติงานขั้นพื้นฐาน แรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลส่วนใหญ่ มีระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตโดยการโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันมากที่สุดซึ่งเป็นการปฏิบัติงานในระดับต่ำ ส่วนการรับ-ส่งอีเมล ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานพื้นฐานในระดับสูง กลับพบว่าแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลมีระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต เพียงร้อยละ 39.0 เช่นเดียวกับระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตด้านการใช้พื้นที่บนอินเทอร์เน็ตเพื่อเก็บไฟล์เอกสารพบว่ามีเพียงร้อยละ 23.7 เท่านั้น (ตารางที่ 2)

ส่วนระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตที่แรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลมีอยู่ในระดับต่ำ ได้แก่ ด้านการสร้างสรรค์เนื้อหา และด้านการสร้างเครือข่ายทางสังคม ร้อยละ 49.3 และ 60.2 ตามลำดับ (ตารางที่ 1) ทั้งนี้ แรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลส่วนใหญ่ มีระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตด้านการสร้างสรรค์เนื้อหาในการสร้างเนื้อหาบนเว็บไซต์เพื่อการแบ่งปัน เพียงร้อยละ 56.3 ซึ่งเป็นทักษะในระดับต่ำ ส่วนการสร้างสรรค์เนื้อหาในระดับสูง คือ การใช้ซอฟต์แวร์ออนไลน์เพื่อแก้ไขเอกสารและนำเสนองาน พบว่า แรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลมีระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต เพียงร้อยละ 3.9 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 1 ร้อยละของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล จำแนกตามระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต

ระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต	ร้อยละ
ระดับการทำงานผ่านอินเทอร์เน็ต (ภาพรวม)	
1. ไม่มีการทำงานผ่านอินเทอร์เน็ต	13.5
2. ระดับต่ำ	13.7
3. ระดับสูง	72.8
รวม	100.0 (9,247)
ด้านการปฏิบัติงานพื้นฐาน	
1. ไม่มีการปฏิบัติงานพื้นฐาน	28.0
2. ระดับต่ำ (การโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชัน และการดาวน์โหลดซอฟต์แวร์หรือแอปพลิเคชัน)	24.6
3. ระดับสูง (การรับ-ส่งอีเมล และการใช้พื้นที่บนอินเทอร์เน็ตเพื่อเก็บไฟล์เอกสาร)	47.4
รวม	100.0 (9,247)
ด้านการเข้าถึงข้อมูล	
1. ไม่มีการเข้าถึงข้อมูล	33.1

2. ระดับต่ำ (การติดตามข่าวสารและหนังสือพิมพ์ออนไลน์ และการค้นหา-รับข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าและบริการ)	14.3
3. ระดับสูง (การค้นหาข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐ การค้นหาสถานที่ และการระบุตำแหน่ง GPS และการหางานหรือสมัครงานผ่านระบบออนไลน์)	52.5
รวม	100.0 (9,247)
ด้านการสร้างสรรค์เนื้อหา	
1. ไม่มีการสร้างสรรค์เนื้อหา	45.7
2. ระดับต่ำ (การสร้างเนื้อหาบนเว็บไซต์เพื่อการแบ่งปัน และการขายสินค้าและบริการ)	49.3
3. ระดับสูง (การใช้ซอฟต์แวร์ออนไลน์เพื่อแก้ไขเอกสารและนำเสนองาน การสร้างโฮมเพจของตนเอง และการเป็นเจ้าของบล็อก)	5.0
รวม	100.0 (9,247)
ด้านการสร้างเครือข่ายทางสังคม	
1. ไม่มีการสร้างเครือข่ายทางสังคม	32.8
2. ระดับต่ำ (การใช้สื่อสังคมออนไลน์ และการสนทนาด้วยข้อความผ่านเว็บไซต์)	60.2
3. ระดับสูง (การประชุมหารือออนไลน์ และการเข้าร่วมเครือข่ายการทำงานออนไลน์)	6.9
รวม	100.0 (9,247)

ตารางที่ 2 ร้อยละของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล จำแนกตามระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตรายด้าน

ระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตรายด้าน	การทำกิจกรรม		รวม
	ทำกิจกรรม	ไม่ทำกิจกรรม	
ด้านการปฏิบัติงานพื้นฐาน			
ระดับต่ำ			
1. การโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชัน	93.7	6.3	100.0 (9,247)
2. การดาวน์โหลดซอฟต์แวร์หรือแอปพลิเคชัน	59.7	40.3	100.0 (9,247)
ระดับสูง			
3. การรับ-ส่งอีเมล	39.0	61.0	100.0 (9,247)
4. การใช้พื้นที่บนอินเทอร์เน็ตเพื่อเก็บไฟล์เอกสาร	23.7	76.3	100.0 (9,247)
ด้านการเข้าถึงข้อมูล			
ระดับต่ำ			
1. การติดตามข่าวสารและหนังสือพิมพ์ออนไลน์	36.4	63.6	100.0 (9,247)
2. การค้นหา-รับข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าและบริการ	55.6	44.4	100.0 (9,247)
ระดับสูง			
3. การค้นหาข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐ	22.6	77.4	100.0 (9,247)
4. การค้นหาสถานที่และการระบุตำแหน่ง GPS	51.8	48.2	100.0 (9,247)
5. การหางานหรือสมัครงานผ่านระบบออนไลน์	91.2	8.8	100.0 (9,247)

ด้านการสร้างสรรค์เนื้อหา			
ระดับต่ำ			
1. การสร้างเนื้อหาบนเว็บไซต์เพื่อการแบ่งปัน	56.3	43.7	100.0 (9,247)
2. การขายสินค้าและบริการ	6.8	93.2	100.0 (9,247)
ระดับสูง			
3. การใช้ซอฟต์แวร์ออนไลน์เพื่อแก้ไขเอกสาร และนำเสนองาน	3.9	96.1	100.0 (9,247)
4. การสร้างโฮมเพจของตนเอง	1.5	98.5	100.0 (9,247)
5. การเป็นเจ้าของบล็อก	0.7	99.3	100.0 (9,247)
ด้านการสร้างเครือข่ายทางสังคม			
ระดับต่ำ			
1. การใช้สื่อสังคมออนไลน์	95.7	4.3	100.0 (9,247)
2. การสนทนาด้วยความผ่านเว็บไซต์	33.5	66.5	100.0 (9,247)
ระดับสูง			
3. การประชุมหาหรือออนไลน์	3.1	96.9	100.0 (9,247)
4. การเข้าร่วมเครือข่ายการทำงานออนไลน์	4.8	95.2	100.0 (9,247)

3. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล
การวิเคราะห์ส่วนนี้ ใช้การวิเคราะห์ด้วย Chi-square test เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยนำตัวแปรตามคือระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล มาวิเคราะห์กับตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด เขตที่อยู่อาศัย สถานภาพการทำงาน และ ระดับการใช้อุปกรณ์เพื่อการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต ผลการวิจัย มีดังนี้

3.1 เพศ พบว่า แรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลทั้งหญิงและชาย มีแบบแผนการทำงานผ่านระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตคล้ายคลึงกัน โดยเพศหญิงและเพศชายส่วนใหญ่มีระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตในระดับสูง ร้อยละ 76.4 และ 70.7 ตามลำดับ แต่แรงงานเพศชายไม่มีการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นสัดส่วนมากกว่าเพศหญิง เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตกับเพศของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล พบว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.069 (ตารางที่ 3) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

3.2 กลุ่มอายุ พบว่า แรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลทุกกลุ่มอายุมีแบบแผนการทำงานผ่านระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตคล้ายคลึงกัน โดยทุกกลุ่มอายุส่วนใหญ่มีระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตในระดับสูง ร้อยละ 70.0-75.0 เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มอายุ 35-39 ปี มีสัดส่วนของการทำงานผ่านสื่อในระดับต่ำ และไม่มีการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต เป็นสัดส่วนสูงกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตกับอายุของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล พบว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.052 (ตารางที่ 3) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

3.3 ระดับการศึกษาสูงสุด พบว่า แรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรีขึ้นไปส่วนใหญ่ มีระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตในระดับสูง ร้อยละ 83.5 และ 94.1 ตามลำดับ ในขณะที่ระดับประถมศึกษา ไม่มีการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นสัดส่วนมากที่สุด ร้อยละ 29.1

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตกับระดับการศึกษาสูงสุดของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล พบว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.340 (ตารางที่ 3) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

3.4 เขตที่อยู่อาศัย พบว่า แรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองส่วนใหญ่ มีระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 75.9 ในขณะที่เขตชนบท ไม่มีการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต และมีการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตในระดับต่ำ รวมร้อยละ 32.5 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตกับเขตที่อยู่อาศัยของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล พบว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.094 (ตารางที่ 3) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

3.5 สถานภาพการทำงาน พบว่า แรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลที่เป็นลูกจ้างรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจมากกว่าร้อยละ 90.0 มีระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูง ในขณะที่ลูกจ้างเอกชน ไม่มีการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตและมีการทำงานในระดับต่ำ รวมเป็นร้อยละ 29.9 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตกับเขตที่อยู่อาศัยของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล พบว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.187 (ตารางที่ 3) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

3.6 ระดับการใช้อุปกรณ์เพื่อการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต พบว่า แรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลส่วนใหญ่ที่ใช้อุปกรณ์ 3-6 ประเภท มีระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 99.2 ในขณะที่แรงงานที่ไม่มียุคอุปกรณ์เพื่อการเข้าถึง ไม่มีการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นสัดส่วนมากที่สุด ร้อยละ 100.0 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตกับระดับการใช้อุปกรณ์เพื่อการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล พบว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์ เท่ากับ 0.412 (ตารางที่ 3) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้างต้น พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวที่นำมาศึกษา มีความสัมพันธ์กับระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต และยังได้สะท้อนให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมที่เกิดขึ้นในด้านการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตด้วย

ตารางที่ 3 ร้อยละของระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต จำแนกตามตัวแปรอิสระ

ตัวแปรอิสระ	ระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต			รวม
	ไม่มีการทำงาน	ระดับต่ำ	ระดับสูง	
เพศ				
ชาย	15.2	14.2	70.7	100.0 (5,718)
หญิง	10.7	12.9	76.4	100.0 (3,529)
	Chi-square= 44.753	Sig. = 0.000	df = 2	CC = 0.069
อายุ				
15-19 ปี	15.6	12.5	71.9	100.0 (32)
20-24 ปี	11.9	12.4	75.7	100.0 (688)
25-29 ปี	11.6	14.3	74.1	100.0 (1,892)
30-34 ปี	12.7	12.7	74.5	100.0 (2,771)

35-39 ปี	15.1	14.4	70.5	100.0 (3,864)
Chi-square= 25.274 Sig. = 0.001 df = 8 CC = 0.052				
ระดับการศึกษาสูงสุด				
ประถมศึกษา	29.1	21.3	49.6	100.0 (2,047)
มัธยมศึกษาตอนต้น	16.1	17.5	66.4	100.0 (1,930)
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	10.4	14.0	75.6	100.0 (2,349)
อนุปริญญา	6.1	10.4	83.5	100.0 (801)
ปริญญาตรีขึ้นไป	2.0	3.9	94.1	100.0 (2,120)
Chi-square= 1,209.539 Sig. = 0.000 df = 8 CC = 0.340				
เขตที่อยู่อาศัย				
เขตเมือง	11.4	12.7	75.9	100.0 (5,886)
เขตชนบท	17.0	15.5	67.5	100.0 (3,361)
Chi-square = 82.593 Sig = 0.000 df = 2 CC = 0.094				
สถานภาพการทำงาน				
นายจ้างและเจ้าของธุรกิจ	16.6	15.6	67.8	100.0 (3,072)
ลูกจ้างรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ	3.5	4.0	92.5	100.0 (1,421)
ลูกจ้างเอกชน	14.4	15.4	70.2	100.0 (4,754)
Chi-square = 335.237 Sig = 0.000 df = 4 CC = 0.187				
ระดับการใช้อุปกรณ์				
เพื่อการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต				
ไม่มีอุปกรณ์เพื่อการเข้าถึง	100.0	0.0	0.0	100.0 (232)
ใช้อุปกรณ์ 1-2 ประเภท	12.6	15.8	71.6	100.0 (7,987)
ใช้อุปกรณ์ 3-6 ประเภท	0.2	0.6	99.2	100.0 (1,028)
Chi-square = 1,885.409 Sig = 0.000 df = 4 CC = 0.412				

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยข้างต้น สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

แรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลส่วนใหญ่มีระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตภาพรวมอยู่ในระดับสูงถึงร้อยละ 72.8 สะท้อนให้เห็นความสามารถในการเรียนรู้ของประชากรไทยวัยมิลเลนเนียลในการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารสมัยใหม่ (Jantavongso & Fusiripong, 2021) ในขณะที่แรงงานกว่าร้อยละ 27.2 เป็นผู้ที่ไม่มีและมีระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งในด้านการขาดทักษะดิจิทัลในลักษณะนี้ van Deursen and van Dijk (2011) เรียกว่า ช่องว่างความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัลลำดับที่ 2 (The Second Level-Digital Divide) เกิดจากการไม่มีทุนทางเศรษฐกิจในการซื้ออุปกรณ์การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้งานภายในครัวเรือนของตนเอง รวมถึงไม่มีทุนทางสังคมหรือบุคคลที่คอยให้การช่วยเหลือเมื่อมีปัญหาด้านการใช้งานดิจิทัล ทำให้มีโอกาสในการฝึกฝนทักษะดิจิทัลค่อนข้างน้อยและมีอุปสรรคในการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต

นอกจากนี้ พบว่าระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลด้านการสร้างสรรค์เนื้อหาและด้านการสร้างเครือข่ายทางสังคมอยู่ในระดับต่ำ อาจเป็นเพราะการทำงานทั้งสองด้านนี้มีความซับซ้อน เพราะนอกจากนี้ผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตจะสามารถใช้เครื่องมือได้แล้ว ยังจำเป็นต้องมีทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ในการดัดแปลงหรือผลิตชิ้นงานขึ้นใหม่ได้หลากหลายประเภทเพื่ออัปโหลดบนเว็บไซต์ เช่น การสร้างโฮมเพจของตนเอง การเป็นเจ้าของ เป็นต้น (van Laar, et al., 2019) รวมถึงการมีทักษะทางสังคม เพื่อ

สร้างเครือข่ายความร่วมมือช่วยเหลือกันผลิตชิ้นงานหรือส่งต่อเนื้อหาให้กันภายในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Grošelj et al., 2021)

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล พบว่า แรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลเพศหญิงส่วนใหญ่มีระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 76.4 เป็นสัดส่วนมากกว่าแรงงานเพศชาย อาจเป็นเพราะการพัฒนาเมืองทำให้เพศหญิงมีโอกาสดำรงตำแหน่งในภาคบริการมากขึ้น เช่น สถาบันการศึกษา โรงพยาบาล สถานประกอบการ เป็นต้น (Phusrisom & Ayuwat, 2022) ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต ตรงกันข้ามกับผลการวิจัยของ van Deursen, van Dijk, & ten Klooster (2015) พบว่าเพศชายมีโอกาสในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและทักษะทางดิจิทัลดีกว่าเพศหญิง ส่วนอายุ พบว่า โดยภาพรวมแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลมีระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูง ในขณะที่แรงงานที่อายุ 35-39 ปี เกือบ 1 ใน 3 หรือร้อยละ 29.6 เป็นกลุ่มที่ไม่มีและมีระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากเป็นกลุ่มอายุที่ใกล้เคียงกับคนวัย Generation X (อายุ 40-50 ปี หรือเกิดตั้งแต่ปี 2513-2523) ซึ่งเป็นวัยที่มีโอกาสในการเรียนรู้เทคโนโลยีการสื่อสารตามกระแสนิยมค่อนข้างน้อย ทั้งจากหลักสูตรการสอนและการใช้ในชีวิตประจำวัน (Euajarusphan, 2021) เช่นเดียวกับแรงงานระดับการศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาตรีมักมีโอกาสน้อยในการสะสมทักษะดิจิทัลจากการค้นคว้าหาความรู้และการสร้างสรรค์ผลงานจากการเรียนหลักสูตรของสถาบันการศึกษา (Bergson-Shilcock, 2020) จะเห็นได้จากแรงงานส่วนใหญ่ที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และประกาศนียบัตรวิชาชีพกว่าร้อยละ 55.6 เป็นกลุ่มที่ไม่มีการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต

นอกจากนี้ยังพบว่า แรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองยังคงมีข้อได้เปรียบด้านการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง ทำให้แรงงานมีโอกาสเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและทำงานที่เกี่ยวข้องการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมากกว่าแรงงานที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชนบท (Ragnedda, Ruiu, & Addeo, 2020) ทั้งนี้แรงงานที่มีสถานภาพการทำงานเป็นลูกจ้างรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่มีระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 92.5 เนื่องจากการทำงานภาครัฐได้มีการประยุกต์ใช้ระบบบริการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Governance) ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนลักษณะงานให้เท่าทันความรวดเร็วในยุคดิจิทัล และมาตรฐานของการทำงานเช่นนี้มาตั้งแต่ยุคเริ่มใช้งานอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย (เรวัต แสงสุริยงค์, 2562) แต่ยังคงพบว่า แรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลที่ไม่มีอุปกรณ์เพื่อการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตในครัวเรือน ไม่มีระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต ร้อยละ 100.0 เพราะแรงงานอาจใช้อุปกรณ์ในสถานที่ทำงานของตนเอง หรืออาศัยเพื่อนและญาติที่รู้จักเพื่อทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต ดังเช่นผลการวิจัยของ Chaker (2020) พบว่าแรงงานจะต้องอาศัยทุนทางสังคมในการใช้งานสื่ออินเทอร์เน็ตในองค์กร เนื่องจากขาดทักษะดิจิทัลและไม่มีอุปกรณ์ส่วนตัวของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยนี้สามารถนำไปพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมยกระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของแรงงานไทยวัยมิลเลนเนียล ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า แรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลส่วนใหญ่ ไม่มีระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตด้านการสร้างสรรค์เนื้อหา ร้อยละ 45.7 และอยู่ในระดับต่ำ ถึงร้อยละ 49.3 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจกรรมการใช้ซอฟต์แวร์ออนไลน์เพื่อแก้ไขเอกสารและนำเสนองาน การเป็นเจ้าของบล็อก และการสร้างโฮมเพจของตนเอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมุ่งพัฒนาระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตด้านการสร้างสรรค์เนื้อหา เพราะเป็นทักษะการทำงานที่ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ร่วมกับการประยุกต์ใช้เครื่องมือสร้างเนื้อหา

ที่หลากหลาย เช่น การตกแต่งภาพ การตัดต่อวิดีโอ การสร้างเว็บไซต์/เพจ เป็นต้น เพื่อให้แรงงานมีทักษะด้านการสร้างสรรค์เนื้อหามากขึ้นและนำไปสร้างอาชีพได้ในอนาคต

2. ผลการวิจัยพบว่า แรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลส่วนใหญ่ ไม่มีระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตด้านการสร้างเครือข่ายทางสังคม ร้อยละ 32.8 และอยู่ในระดับต่ำ ถึงร้อยละ 60.2 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกิจกรรมการประชุมหารือออนไลน์ และการเข้าร่วมเครือข่ายการทำงานออนไลน์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมุ่งพัฒนาระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตด้านการสร้างเครือข่ายทางสังคม เพราะเป็นทักษะการทำงานที่ต้องอาศัยทักษะทางสังคมร่วมกับการประยุกต์ใช้เครื่องมือในสร้างเครือข่ายทางสังคม เช่น การใช้โปรแกรม ZOOM เพื่อประชุมหารือและทำงานร่วมกัน การสมัครโปรไฟล์และสร้างเครือข่ายการทำงานบน LinkedIn เป็นต้น เพื่อให้แรงงานมีทักษะด้านการสร้างเครือข่ายทางสังคมมากขึ้นและนำไปสร้างอาชีพได้ในอนาคต

3. ผลการวิจัยพบว่า แรงงานไทยวัยมิลเลนเนียลส่วนใหญ่ไม่มีอุปกรณ์เพื่อการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตในครัวเรือน ไม่มีระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต ร้อยละ 100.0 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนากลไกเพื่อสนับสนุนทุนและแหล่งเข้าถึงอุปกรณ์ได้เพิ่มขึ้น เช่น การจัดตั้งศูนย์ดิจิทัลชุมชน เป็นต้น เพื่อให้แรงงานมีการฝึกฝนทักษะการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต

4. ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะทางประชากรและลักษณะงานมีความสัมพันธ์ต่อระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรพัฒนากลุ่มแรงงานที่ไม่มีระดับการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตในภาพรวม หรือมีระดับการทำงานอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศชายที่มีอายุในช่วง 15-19 ปี เป็นวัยที่พร้อมเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ แม้ว่าจะสำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาและอาศัยอยู่ในเขตชนบท นอกจากนี้ภาครัฐสามารถสร้างความร่วมมือกับภาคธุรกิจเอกชนในการพัฒนาทักษะการทำงานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตของแรงงาน เพราะส่วนใหญ่สถานภาพการทำงานเป็นลูกจ้างเอกชน

บรรณานุกรม

- เรวัต แสงสุริยงค์. (2562). บนเส้นทางการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในสังคมไทย: ยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 27(55), 294-317.
- สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). *รายงานผลการศึกษาและจัดทำดัชนีตัวชี้วัดการพัฒนาดิจิทัลของประเทศไทย ปี 2565*. กรุงเทพฯ: กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.
- สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *การสำรวจข้อมูลสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศแห่งประเทศไทย ประจำปี พ.ศ. 2566*. กรุงเทพฯ: กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2553). *สำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ.2553*. กรุงเทพฯ: กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2563). *การสำรวจการมี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน พ.ศ. 2563*. กรุงเทพฯ: กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2563). *รายงานผลสำรวจพฤติกรรมของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย*. แหล่งที่มา <https://www.etda.or.th/th/Useful->

- Resource/publications/Thailand -Internet-User-Behavior-2020.aspx สืบค้นเมื่อ 17 ตุลาคม 2566.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2563). *การสำรวจภาวะทำงานของประชากรทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. 2563*. กรุงเทพฯ: กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.
- Bergson-Shilcock, A. (2020). The new landscape of digital literacy: How workers' uneven digital skills affect economic mobility and business competitiveness, and what policymakers can do about it. Washington DC: National Skills Coalition.
- Chaker, R. (2020). Digital skills are predictors of professional social capital through workplace and social recognition. *Italian Journal of Sociology of Education*, 12(2), 23-50.
- Chang J., & Huynh P. (2016). ASEAN in transformation: The future of jobs at risk of automation. Geneva: International Labour Office.
- Dimock, M. (2019). Defining generations: Where millennials end and generation z begins. Source <https://www.pewresearch.org/short-reads/2019/01/17/where-millennials-end-and-generation-z-begins/> Retrieved on October 28, 2023.
- Euajarusphan, A. (2021). Online social media usage behavior, attitude, satisfaction, and online social media literacy of generation x, generation y, and generation z. *PSAKU International Journal of Interdisciplinary Research*, 10(2), 44-58.
- Grošelj, D., van Deursen, A., Dolničar, V., Burnik, T., & Petrovčič, A. (2021). Measuring internet skills in a general population: A large-scale validation of the short Internet Skills Scale in Slovenia. *The Information Society*, 37(2), 63-81.
- Howe, N., & Strauss, W. (1991). *Generations: The History of America's Future, 1584 to 2069*. New York: Quill.
- Jantavongso, S., & Fusiripong, P. (2021). Ethics, big social data, data sharing, and attitude among the millennial generation: A case of Thailand. *The Electronic Journal of Information Systems in Developing Countries*, 87(5), 1-16.
- Phusrisom, M., & Ayuwat, D. (2022). Factors determining the working patterns of commuters who work in the service-sector in Khon Kaen, Thailand. *The International Journal of Interdisciplinary Social and Community Studies*, 17(1), 143-152.
- Ragnedda, M., Ruiu, M. L., & Addeo, F. (2020). Measuring Digital Capital: An empirical investigation. *New Media & Society*, 22(5), 793-816.
- Van Deursen, A., & van Dijk, J. (2011). Internet skills and the digital divide. *New Media & Society*, 13(6), 893-911.
- Van Deursen, A., van Dijk, J., & ten Klooster, P. (2015). Increasing inequalities in what we do online: A longitudinal cross sectional analysis of Internet activities among the Dutch population (2010 to 2013) over gender, age, education, and income. *Telematics and Informatics*, 32(1), 259-272

Van Dijk, J. (2020). The digital divide. Cambridge: Polity.

Van Laar, E., van Deursen, A. J. A. M., van Dijk, J. A., & de Haan, J. (2019). Twenty-first century digital skills for the creative industries workforce: Perspectives from industry experts. *First Monday*, 24(1), 1-15.